

ikke lader sig sætte; men skjøndt man ikke aldeles bestemt kan finde en Stillelinie, saa vil man kunne komme den temmelig nær. En anden Banfælighed ved Lærens Gjenneførelse er selvfølgelig den, at man skal undgaa alle Vedbragerier, som enten kunde forsvæges udførte fra det enkelte Individ's Side for at tilnægne eller tilvende sig en Understøttelse, som han ikke var berettiget til, eller fra Kommunens Side for at tilvende sig en Statsunderstøttelse, som Kommunen ikke havde Krav paa. De Anker, som i den Henseende ere gjorte, har jeg hørt paa med Opmærksomhed, og jeg skal for min Del tage dem under nøie Overveelse, og jeg negter ikke, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev) gjorde nogle Bemærkninger, som i den Henseende særlig skulle være Gjenstand for min Omtanke. Jeg tror imidlertid, at paa dette Trin er Lovforslaget al Anerkjendelse værd. Man maa jo nemlig gaa ud fra her, at det er et første Forsøg paa et Lovgivningsarbejde paa en fuldstændig ubetradt Vej, og man maa derfor ikke strax, idet man saaledes for første Gang behandler et Lovforslag, foreskille sig de Banfæligheder, som kunne stille sig i Veien, saa store og saa uovervindelige, at man paa Forhaand opgiver det Hele. Det er en Erfaring, der hver Dag viser sig, at første Gang man behandler en Sag, kunne disse store Banfæligheder, der hurtig komme frem, synes uovervindelige, men ved fortsat Arbejde og ærlig Omtanke blive de efter Haanden mindre og mindre, indtil man tilsidst overvinder dem, og man kan ikke vente med at give en Lov af nogenformhelt Art, indtil man har sikket sig, at man ikke vil komme til at begaa nogen Feil derved. Selv om man har bearbejdet Sagen saa godt, som det for menneskelige Vilkaar er muligt, vil det altid vise sig, at nogle af de gjorte Erfaringer ikke sloge til, at nogle Slutninger ikke holdt Stik, nogle Forudsætninger ikke vare rigtige, og at man, naar man saa omsider har naaet til dette Resultat og erfaret disse Ting, har maattet tage Lovforslaget for igjen og omændret, hvad der var mindre rigtigt. Man kan altsaa heller ikke ved nærværende Lovforslag gaa ud fra, at man kan være aldeles sikker paa, at nu kan det gaa, uden at der bag efter vil vise sig Banfæligheder eller Feil. Det er nu allerede nogle Aar siden, at Tanken om Selvhjælp blev indført hertilands og omtalt i de offentlige Blade og paa forskjellig Maade forsøgt virkeliggjort, og Resultatet, der er fremkommet deraf, er ikke saa ringe, ligesom vistnok ogsaa de Venner, som Selvhjælpstanken hertilands tæller i de forskjellige Samsundslag, hverken er saa eller afmægtige saa at man kan regne paa, at denne Tanke har slaaet ret gode Røder i vort Folk. Jeg tror ogsaa, at vort Folks hele Tilstand og særlig dets materielle Vilkaar netop egner sig for Selvhjælpen. Fordelingen af Formuen her i Landet, hvor der er saa faa egentlige Rige, men heller ikke særdeles mange Procent aldeles Besiddel-

sesløse, men hvor den allerførste Del af Befolkningen har nogen Besiddelse — denne jævne Fordeling af Formuen synes mig netop at egne sig for Selvhjælpen. Der er dog visse Ting, som Selvhjælpen trænger meget haardt til, og som i væsentlig Grad vilde fremskynde den, og som jeg troer, at nærværende Lovforslag, i alt Fald for en ikke ringe Del, kunde lade den tilflyde. Af saadanne Ting, som Selvhjælpen — dette Ord taget i sin Almindelighed — trænger til, vil jeg navnlig nævne, at Syge- og Alderdomsforsørgelsekasserne behøve videnskabelig Veiledning til Affattelsen af deres Love og navnlig til Affattelsen af de Tabeller, hvorefter de beregne deres Kontingenter. Dette Spørgsmaal: Hvormange Syge vil der i det Hele af et vist Antal komme paa Sygekassen, hvormange Sygedage falder der paa hver Syg, og hvorledes fordele disse Sygedage sig paa de forskjellige Aldere og paa de forskjellige Personer i forskjellige Livsstillinger — dette Spørgsmaal har baade her tillands og i Udlandet været Gjenstand for megen videnskabelig Behandling, og der er derom fremkommet meget gode Resultater; men disse Resultater ere ikke kjendte saaledes omkring i Landet, at man kan sige, at de kunne meget godt i hver Kommune danne Sygekasser, thi de vide Bæst. Nei, de vide netop ikke Bæst derom. Det er imidlertid en Hjælp, som ikke vil være særdeles kostbar, thi naar den engang er der, kan den benyttes overalt, i det Vilkaarene i denne Henseende vistnok ere de samme over hele Landet. Om Alderdomsforsørgelsekasserne gjælder det Samme med Hensyn til Dødeligheden i de forskjellige Aldere og Livsstillinger; ogsaa der har man jo omstændelige videnskabelige Resultater, som vilde kunne være disse til megen Nytte. Det vilde ikke volde Regjeringen overordentlige Bæstligheder, da den jo har jagtyndige Folk til sin Raadighed, om man anmodede dem om at lade udarbejde saadanne Normal- eller Grundlove efter de bedste Grundtavler, som man har, til Veiledning for dem, der vilde oprette saadanne Kasser her i Landet. Det vilde ikke være meget usømmeligt efter det Trin, hvorpaa Videnskaben staar, og heller ikke synderlig bekosteligt, men for alle vorde Kasser og for øvrigt ogsaa for dem, der alt ere oprettede, vilde det være en meget stor Hjælp. Men det er ikke den eneste Hjælp, som Syge- og Forsørgelsekasserne trænge til. Der er en anden alvorlig Anke, der er fremsørt, navnlig fra de Fatigtes Side. Naar man har sagt til dem: Gaa ind i en saadan Kasse, fikker Jer mod Sygdom og Nød i Alderdommen! møder man som oftest det Svar: Vi have ikke Raad dertil, vi have ikke flere Penge, end vi behøve til det daglige Behov og have ikke Noget tilovers til et saadant Diemed. Jeg har nu den Tro, at en ikke lille Del af vore Arbejdere kunde have ikke saa lidt endda tilovers til noget Saadant; men jeg er vis paa, hvad vist nok heller Ingen vil benegte, at, naar der, ved at